Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

Телефони:	(201) 434-0237
	(201) 434-0807
з Ню Йорку	(212) 227-4125
УНСоюз	(201) 451-2200
з Ню Йорку	(212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го БЕРЕЗНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 11, 1980 No. 57. VOL. LXXXVII.

ПОЧАЛАСЬ ПІДГОТОВА ДО XIII КОНҐРЕСУ УККА

Філядельфія (УККА). — Згідно з постановою Екзекутиви УККА тут почав свою працю Комітет підготовки XIII Конґресу Українців у ЗСА, що відбудеться в готелі Бенджамін Френклін у Філядельфії в днях 10, 11 і 12 жовтня 1980 року.

Комітет, що його очолює секретар Екзекутиви УККА ред. Ігнат Білинський, відбув перші наради в суботу 23-го лютого в конференційній залі СУК „Провидіння" у Філядельфії. В нарадах взяли участь: ред. Ігнат Білинський, проф. Богдан Гнатюк, мґр Іван Базарко, проф. Роман Максимович, проф. Петро Стерчо, Стефанія Вовчак, Богдан Тодорів, інж. Методій Борецький, д-р Петро Мірчук, Михайло Ковальчин і мґр Іван Скочиляс.

Після вступних інформацій ред. І. Білинського та мґра І. Базарка про характер і програму, а теж намічення публікацій Конґресу, вив'язалась ширша дискусія, у висліді якої заплянoвано перевести Конґрес у дусі ділового розгляду громадських проблем української спільноти в Америці та положення в Україні на пленарних сесіях і нарадах комісій Конґресу, що дасть змогу делегатам брати участь у дискусіях над тими проблемами, якими вони цікавляться. Наради комісій відбувалися 6 у другому дні Конґресу.

Перший день Конґресу призначений на церемонію відкриття, звідомлення з праці керівних органів УККА та дискусію над звітами. В третьому дні Конґресу звітували 6 на пленарних сесіях голови комісій, схвалено 6 резолюції та обрано нові керівні органи УККА.

Усі звідомлення з праці органів УККА будуть надруковані окремою книжкою та буде теж надрукована брошура у 40-річчя діяльности УККА українською та англійською мовами. Обмірковано також різні технічні вимоги для справної підготовки Конґресу й намічено гасло XIII Конґресу Українців ЗСА: „За самостійність України — і деколонізацію Російської Імперії".

Дискутанти наголошували важливість діловости нарад, зокрема потребу перевести перед Конґресом конструктивну дискусію в українській пресі над проблематикою збірного життя української спільноти в Америці та форм і способів нашої визвольної боротьби українського народу в Україні. Пропоновано зорганізувати в більших осередках передконґресові конференції для передискутування окремих справ і завдань, як наприклад, — українського шкільництва, молоді, внутрішньої і зовнішньої політики, скріплення еко-

(Закінчення зі стор. 3)

ГАРОЛЬД БРОВН, ВКАЗУЄ НА „ЧОТИРИ СКЛАДНИКИ" УСПІШНОЇ ПРОТИАКЦІЇ У ВИПАДКУ ЗАГРОЗИ З БОКУ СССР

Ню Йорк. — Гарольд Бровн, секретар оборони ЗСА, заявив в четвер, 6-го березня, що З'єднані Стейти Америки повинні продемонструвати перед Совєтським Союзом свою силу, щоб СССР знав, що майбутні його акції, подібні до окупації Афганістану будуть „тягнути за собою найсерйозніші небезпеки для Москви, як і для нас".

Промовляючи в Ню Йорку перед Комісією закордонних справ, Бровн підкреслив важливість виявляти підвищену воєнну потужність, перед супротивником „включаючи вміння увести в дію військові сили в теренах, далеких, але життєвонеобхідних для нас". Це один з конечних заходів, якщо Америка має залишитися „головною потугою в світі", — каже секретар оборони. Він також висловив пересторогу Москві проти будь-якої совєтської загрози для „найбільш вражливої життєвої лінії, яка в'яже нафтові поля Середнього Сходу з З'єднаними Стейтами Америки, Західньою Европою і Японією".

„Ми все ще згідні співпрацювати в тих площинах, де наші інтереси покриваються, — сказав Бровн, — але там, де вони загрожують нашим інтересам, ми їх зустрінемо також належно. Підкреслюючи американську готовість захищатися, секретар оборони сказав, що 82-га повітряна дивізія зможе бути перекинута в потрібний терен Перської затоки протягом двох тижнів.

Гарольд Бровн також виявив перед комісією, що літаки ЗСА відбули пробні три полети понад обширами Індійського океану. З інших джерел стало відомо, що розвідчі американські літаки спиняються на базі в Єгипті, і що відбулися вже дві розвідчі місії в січні і лютому ц.р., як вже було інформовано в пресі.

Збільшення „безперервної" американської присутности в мирний час в обширі Середнього Сходу — Перської затоки Бровн назвав першим складником ефективної американської реакції на аґресію, і характеризував американську морську заанґажованість в Індійському океані, як значно досконалішу за совєтську воєнну силу в тій частині світу. З інших поінформованих військових джерел, відомо, що в останніх тижнях Британія, Західня Німеччина, Австралія і Італія пропонували Америці свої морські сили або для підсилення фльоти в Індійському океані, або для замінення морських сил ЗСА, перекинутих в обшир Перської

(Закінчення на стор. 4)

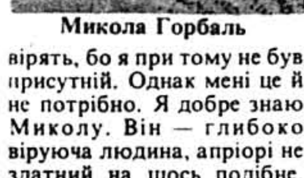
ЗНОВУ ПОГІРШИЛИСЯ ВІДНОСИНИ МІЖ ЗСА Й ІЗРАЇЛЕМ

Вашінґтон. — Після того, як у минулу суботу Рада Безпеки Об'єднаних Націй прийняла резолюцію, яка доручає Ізраїлеві зліквідувати всі свої оселі на окупованих арабських землях, включно із колишнім Східнім Єрусалимом, що належав Йорданові, Ізраїль схильний обвинувачувати у цьому американський Уряд, зокрема американського амбасадора до ОН Доналда МекГенрі. З керівних урядових кіл інформують, що плянується конференція у цій справі, в якій візьмуть участь, між іншими, також державний секретар Сайрус Венс і амбасадор Доналд МекГенрі. Цей останній рішуче відкинув запит одного кореспондента на його пресовій конференції, чи нема тут якоїсь „змови" проти нього як чорного і чи він не плянує наслідувати свого попередника, також чорного амбасадора Андрю Янґа та запевнив, що не думає зрікатися свого становища. У цій справі відбудуться переслухання на закордонній Комісії Сенату під проводом її голови сенатора Френка Чирча.

Президент Картер завжди таврував засновування ізраїльських осель на окупованих Ізраїлем арабських землях. Амбасадор МекГенрі признав на пресовій конференції, що не здійснилися сподівання, прив'язувані до Комісії ОН, яка виїхала до Теграну, а саме, що вона доведе до швидкого звільнення американських закладників.

ВАЛЕРІЙ МАРЧЕНКО ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ М. ГОРБАЛЯ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продісталося звернення Валерія Марченка до Київського митрополита Філарета з проханням стати в обороні фальшиво оскарженого Миколи Горбаля, процес якого закінчився 21-го січня 1980 року в Києві. Горбалеві закидали спробу зґвалтування на основі фальшивого зізнання підставленої КҐБістами жінки, і його засудили на п'ять років ув'язнення.

Микола Горбаль

Цей засуд викликав хвилю обурення і протестів серед друзів і знайомих Горбаля. Одним із тих, що стали в його обороні, є теж Марченко, який від липня 1979 року перебуває на засланні в Казахській ССР.

Валерій Марченко, 1947 року народження, за фахом журналіст, літератор, філолог і перекладач (з азербайджанської, англійської і французької мов), якийсь час працював у „Літературній Україні". Арештований 23-го червня 1973 року і засуджений 29-го грудня того ж року на шість років ув'язнення і два роки заслання за „антирадянську пропаґанду та агітацію", відбув ув'язнення в Пермських таборах.

Нижче подаємо повний текст його звернення до Філарета.

„Святий Отче!

Звернутися до Вас мене спонукало велике лихо. Мій товариш і родич (чоловік тітки) зараз у в'язниці. Йому загрожує великий термін, але й це можна було б терпіти, якби не неслава, пов'язана з його нібито скоєним злочином. Миколу Горбаля заарештовано на вулиці за спробу зґвалтування. Я не стану заочно піддавати сумніву офіційне обвинувачення. Мені не повірять, бо я при тому не був присутній. Однак мені це й не потрібно. Я добре знаю Миколу. Він — глибоко віруюча людина, апріорі не здатний на щось подібне. Всі Миколині друзі сходяться на думці, що хворобливо вибагливий у ставленні до жінок, він не міг цього вчинити.

Є на цьому світі речі, які знаєш напевне. Наприклад, коли замкнути і всі церкви, віра в Бога не зникне, і коли викинути всі біблії з бібліотек, це ще не означатиме остаточної перемоги атеїзму. Ну, та не зараз обстоювати примат духа перед матерією. Я розпочав цей лист із того, що й великий термін ув'язнення для Миколи не страшний (він бо вже відсидів свої п'ять років ВТУ та два заслання — ст. 62 КК УРСР — і не розкаявся). Мабуть Вам зрозуміло, що в такій ситуації крім ганьби для в'язня сумління нема нічого прикрішого. Але й від огидного наклепу існує захист. Тож кому, як не Вам — пастиреві свого стада, вступитися за честь мученика і страстотерпця. Я прошу Вас особисто висповідати Миколу Андрійовича Горбаля, котрий пере-

(Закінчення на стор. 3)

Степан Островський переобраний на голову Надгудсонської Округи УНСоюзу

Джерзі Сити, Н. Дж. — Представники дев'яти Відділів УНСоюзу міст Джерзі Сити та Байону, зібрані в місцевому УНДомі в неділю, 9-го березня, перебрали на пост голови своєї Надгудсонської Округи Відділів УНСоюзу Степана Островського, висловивши признання йому та членам очолюваної ним Окружної управи після вислухання їхніх звітів. Разом зі Степаном Островським до Окружної управи були обрані: Петро Палка — заступник голови, Осип Зубрицький — секретар, Володимир Бутковський — касир, Микола Шеремета — заступник касира, Володимир Білик — пресовий референт; Контрольна комісія: Меланія Мілянович — голова, Богдан Ясінський і Микола Гись — члени, та Іван Свищук — заступник члена К.К

Степан Островський

Ці річні збори Округи відкрив коротким словом голова Степан Островський. Він теж привітав всіх приявних і головного секретаря УНСоюзу Володимира Сохана та запросив його до президії, після чого зарядив вибір ділової президії зборів. Володимира Білика обрано предсідником зборів, а Богдана Ясінського — секретарем. Данута Ясінська, секретарка попередніх річних зборів Округи, відчитала протокол цих зборів, що його учасники нарад апробували оплесками.

У звіті з діяльности Округи в минуломну році Степан Островський подав точні інформації про приходи та розходи Округи, про День УНСоюзу (пікнік) та відзначення 85-річчя УНСоюзу, що їх влаштували чотири Округи стейту Ню Джерзі; про успіхи членської кампанії Округи і нараду голів Округ, в якій він взяв участь. Вкінці голова Степан Островський подякував всім членам Окружної управи та поіменно урядовцям Відділів за гарну співпрацю з ним у минуломy році, зокрема у підготовці та переведенні пікніку — Дня УНСоюзу стейту Ню Джерзі, яким він керував як голова чотирьох об'єднаних Округ стрйту. Після голови короткі звіти здали: заступник голови Петро Палка, секретар Осип Зубрицький та касир Володимир Бутковський, який подав докладні цифри приходів та розходів. Округи і сальдо в касі Округи в сумі $1,076.10.

В дискусії над звітами порушено потребу кращого використання імпрез УНСоюзу для союзової пропаґан-

(Закінчення на стор. 3)

Ютика коледж матиме виклади історії і культури України

Ютика (Т.С.). — Ютика коледж зорганізував Осередок етнічних студій, працюючи в цьому напрямі впродовж цілого 1979 року. Завдання Осередку етнічних студій — популяризувати якнайширше історію і культуру окремих етнічних груп які населюють більшістю повіти Онайда і Геркімер.

З тією метою Ютика коледж у навчальній програмі на 1980-81 рік має ряд семінарів для десяти найбільш чисельних етнічних груп цієї округи, серед яких є також українська група. Кожний семінар триває чотири тижні.

Український семінар починається 22-го квітня ц.р. та буде відбуватися раз на тиждень від години 7-ої до 9-ої вечора, а це: 22 і 29 квітня, та 6 і 13-го травня.

Мета українського семінара — поширити відомості про історію й культуру України серед американських кіл, серед американців українського походження, які не володіють українською мовою та не мали змоги достатньо засвоїти собі інформації про Україну. Цей семінар рівнож дуже інформативний для всіх інших осіб, старших і молодших, як і для учнів середніх шкіл. Це небувала нагода у нашій околиці, що приватна американська вища школа дає нам таку добру нагоду спопуляризувати відомості про Україну, тому її слід використати. Запрошуємо до участи в семінарі українців нашої округи та заохочуймо американських друзів до участи.

Український семінар вестиме д-р Теодозія Савицька. Зголошення приймає: Ютика коледж, Бирстон Ровд, Ютика, Н. Й. Тел. (315) 792-3001 і 339-3880.

Пакістан відмовився від допомоги ЗСА — вважає, що вона йому радше пошкодить

Ісламабад. — Пакістанський міністер закордонних справ Аґа Шагі заявив, що пакістанський уряд рішив відмовитись від запропонованої Америкою військової і економічної допомоги у висоті 400 мільйонів долярів. Він арґументував, що така допомога не підвищить пакістанської збройної сили та радше погіршить, як покращає безпеку тієї країни.

В цій справі недавно їздили до Пакістану дорадник Президента для справ безпеки Збіґнєв Бжезінський і застяупник державного секретаря Воррен Корістофер, але вони не договорилися з пакістанськими керівними мужами. Пакістан буцім-то рахує на тісну співпрацю з мусулманським і „третім" світом та не хоче псувати собі відносин з СССР, дармацо він також таврує совєтську окупацію Афганістану. Але названий міністер закордонних справ рішуче заперечив, наче б Пакістан помагав мусулманським партизанам в Афганістані. У керівних колах Вашінґтону існує переконання, що насправді Пакістанові залежить на вищій сумі грошової допомоги, бо сума 400 мільйонів дол. це ніби „дрібниця". Однак нема виглядів, щоби Конґрес значно підвищив грошову допомогу для Пакістану.

КНР відмовляється від дальших переговорів з В'єтнамом

Пекін. — Уряд Китайської Народної Республіки повідомив уряд В'єтнаму, що він перериває мирні переговори з уваги на „брак будь-якої співпраці і доброї волі зі сторони Ганою".

Фактично переговори застрягли на мертвій точці ще минулого грудня і обмежились до взаїмних обвинувачень і погроз.

В офіційній ноті до в'єтнамського уряду КНР обвинуватила Ганой у „подвоєнні ворожнечої настанови і активности" та у „наполегливому продовжуванні аґресивної війни у Камбоджі". КНР також обвинувачує В'єтнам у аґресивних діях проти Тайлянду та в загрозі миру й безпеки на цілому просторі Південно-східньої Азії.

„Муза за ґратами" — академічний вечір студентів Філядельфії

Філядельфія (В.Б.). — „Муза за ґратами" буде темою цьогорічної академічної зустрічі молоді. Програму спонзорує Коаліція Українських Студентів при участі активних клюбів у місцевих університетах, та в співпраці з молодечими організаціями. Цю подію заплянoвано на неділю, 30-го березня в год. 4-ій по полудні, в приміщенні УКУ в Елкінс Парк.

Пані Надія Світлична, яка вже заповіла свою участь, скаже слово про репресованих друзів-патріотів. Крім того, студенти власними силами переведуть речиталь літературних і музичних творів, авторами яких будуть переслідувані совєтською владою письменники і композитори в Україні.

Присвячуючи цьогорічну зустріч переслідуваним, провідники студентства Філядельфії хочуть заохотити своїх друзів активно включитись до оборони репресованих українських патріотів. Добрий приклад до наслідування — це недавнє запрошення, вислане письменникові з України Олесеві Бердникові, який приїхавши до ЗСА, мав би виголосити лекції у Темпл університеті. Це запрошення вислала йому ректор університету, д-р Норма Фурст. Її зразу піддержала Студентська Асоціяція, про що й обширно звітував Філіп Бек в університетській газеті.

Вступ на академічний вечір відкритий також алюмнам та зацікавленим громадянам. Ця імпреза буде рівнож корисною для середньошкільників вищих кляс.

Ініціятори, закликають студентів зацікавлених цих речиталем порозумітися телефонічно з Володимиром Іваськовим, число його телефону: 742-1944 або можна телефонувати до Мар'яни Михайлової на число телефону: 324-8361. Бож як сказано в заклику: „Тут ідеться не про попис талантів, а радше про поклін репресованим діячам у формі виконання зразків їхніх творів.

У Південній Кореї розстріляли одного із вбивників президента Парка

Сеул, Південна Корея. — У четвер, 6-го березня, тут розстріляно полковника Пака Гунґ Джу, одного із шістьох вбивників президента Парка Чунґ Гі, після того, як військовий суд відкинув його відклик.

Полковник Пак — одинокий військовик в групі шістьох змовників, тому й не мав він права вносити відклик до найвищого суду, який розглядає відклики п'ятьох інших вбивників. Однак його правники твердять, що їх не повідомлено про відкинення відклику, тому й не могли вони внести другого відклику, хоч мали на це право.

Полковник Пак був членом особистої охорони головного змовника, Кіма Джей Кю, який тоді очолював Корейське Центральне Розвідче Аґентство, і діяв з його наказів. Швидка розправа з ним вказує на те, що найвищий суд відкине відклики інших вбивників, які признались до вини і яких чекає така сама доля.

Дружина Пака старалась врятувати його до останньої хвилини, прохаючи римокатолицького єпископа Стівена Кіма, щоб він прохав військову владу про помилування. Його старання не увінчались успіхом.

Згідно з твердженнями очевидців, полковник Пак згинув зі словами на устах: „Хай живе Корейська Республіка".

Проф. Я. Розумний доповідатиме у Монтреалі про Шевченка

Монтреаль. — Товариство Українських Професіоналістів і Підприємців в Монтреалі та Український Студентський Клюб при університеті Конкордія запрошує на доповідь „Мистець, релігія і людина в естетиці Шевченка". Говоритиме, запрошений гість з Вінніпеґу, д-р Ярослав Розумний, голова Відділу славістики при Манітобському університеті. Зустріч та доповідь відбуватиметься в неділю, 23-го березня, в університеті Конкордія, Будинок Гал, кімната ч. H420, при вулиці 1455 de Maisonneuve W, о год. 2:30 по полудні.

Професор Розумний, голова УВАН в Канаді, назначений членом Канадської гуманістичної федерації, Комітету допомоги науковим виданням як славістичний представник. Його вибрано до Сенату Манітобського університету та до виконавчого органу Канадської Асоціяції Славістів. Теж його назначено до Ради Директорів Манітобського музею людини й природи у Вінніпеґу. Минулого грудня він одержав стипендію Дослідчої ради суспільних та гуманістичних наук (ДРСГН) для дослідів у Гарвардському університеті.

Народжений в Україні, проф. Розумний приїхав до Канади 1951 року після студій в Німеччині та в Голляндії. В Канаді продовжував свої студії при Оттавському університеті, де здобув маґістерський та докторський наукові ступені. Він викладав у Лаврентійському університеті, Вестерн Мічиґен університеті в ЗСА та в Оттавському університеті. Проф. Розумний закінчує писати підручник „Українська цивілізація".

Цікаво згадати, що вписи у Відділі славістики в Манітобському університеті зросли на 13.6% в академічному році 1978-79 і на 11.5% в 1979-80. Під цю пору у відділі вписано 250 студентів (50 на русистиці і 200 на україністиці). В аспірантурі працює 19 студентів (15 україністів і 4 русистів).

Помер Василь Василюк, колишній довголітній предсідник 375-го Відділу УНС

Філядельфія, Па. — З Філядельфії наспіла вістка, що там 8-го березня помер на 79-му році життя колишній довголітній предсідник 375-го Відділу УНСоюзу бл. п. Василь Василюк.

Покійний Василь Василюк народився в селі Гологаничі, Долинського повіту в Західній Україні. До Америки прибув молодим юнаком і відразу включився в українське громадське та союзове життя. Членом УНСоюзу був він від 1929-го року, а предсідником 375-го Відділу УНСоюзу впродовж 40 років. Він був теж активним членом української громади та її визначним діячем.

Покійний Василь Василюк залишив у смутку дружину Теклю, доньки Ірену і Марію та сина Володимира, як теж численну союзову й українську громаду у Філядельфії.

А. Сахарова не згадували на сесії Академії Наук СССР

Москва. — У четвер, 6-го березня, Академія Наук СССР закінчила свою річну триденну сесію, не виносячи справи відомого фізика-дисидента д-ра Андрея Сахарова у будь-якому контексті.

Це підтвердив західнім кореспондентам речник Академії Наук Євґеній Табакаєв, заявляючи, що справа позбавлення членства д-ра Сахарова „не була обговорювана в ніякій формі".

Напередодні нарад Академії Наук ходили тут чутки, що ця установа може позбавити членства д-ра Сахарова у наслідок його насильного вигнання з Москви до міста Ґорький за його критику совєтського уряду пов'язаною з інвазі-

(Закінчення на стор. 4)

У Києві підготовляють чотиритомне видання творів Лесі Українки

Київ. — Київська газета „Літературна Україна" інформує, що в місцевому видавництві „Дніпро" підготовляють нове чотиритомне передплатне видання творів Лесі Українки. До першого тому ввійдуть вірші та поеми, що їх написала поетеса в 1893-1905 роках. Змістом другого тому будуть її драматичні поеми „В катакомбах", „Кассандра", „У пущі" та інші. Третій том міститиме драми Лесі Українки „Лісова пісня", „Камінний господар", „Оргія", написані в 1911-1912 роках. У четвертий том входитимуть статті з листами Лесі Українки. Видання заплянoвано здійснити протягом 1980-1981 років.

Пишучи про незвичайний талант Лесі Українки і великий діяпазон жанрів її творчости, газета, щоб втримати повідомлення у соцреалістичному стилі і дусі „радянського сьогодення", докидає ще й речення, в якому приписує поетесі в її творах „гострі викривальні виступи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дивні переговори

Одною із ганебних рис новітньої міжнародної методики є переговорювати і рішати про треті народи і країни, не запитавши їх про їхню думку, не дивлячись на те, чи даний нарід і дана країна бажають собі такого вирішення, чи ні. Так поводилася Версальська (звичайно називана Паризькою) конференція, яка закінчувала Першу світову війну, так було з Ялтинським і Потсдамським договорами, що закінчували Другу світову війну. Здавалося, що цей жалюгідний „модус процеденді" — спосіб поведення — в міжнародних відносинах минувся. Клясичним прикладом відвороту від такої поведінки можна вважати скликану теперішнім прем'єром Британії Маргаритою Тачер Лондонської конференції для поладнання затяжної кризи в Родезії, при чому у тій конференції взяли участь лідер тамошньої білої меншини, чорний прем'єр коаліційного уряду і два найавторитетніші представники чорних опозиціоністів — і завдяки мудрій посередницькій ролі британців дійшло там до замирення всіх тих ніби непримирливих сторін. Але ось читаємо офіційне повідомлення, що державний секретар Сайрус Венс мав розмову з совєтським амбасадором у Вашінґтоні Анатолієм Добриніним про Афганістан, при чому у тій розмові ніби приготовлено зустріч державного секретаря Венса зі совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком, знову ж таки у цій самій справі „невтралізації" Афганістану. І сталося це у два дні після того, як „сам" Леонід Брежнєв заявив у Москві, що спокій в Афганістані настав би негайно і СССР відкликав би свої війська відтіль, „як би Америка, Китай і Пакістан не втручалися у внутрішні справи Афганістану".

Виринає логічний запит: на якій же базі можуть вестися переговори про „невтралізацію" Афганістану, коли зі совєтського боку не було — і напевно не буде — найменшого натяку, що Кремль готов виректися тієї „доктрини Брежнєва", на базі якої вислано до Афганістану 80,000 змоторизованого війська „на просьбу союзницького афганського уряду", щоби ті „союзні" совєтські дивізії підмуровували захитаний тамошній — зненавиджений мусулманським народом — комуністичний режим. Західні кореспонденти в Афганістані і сусідньому Пакістані твердять, що спершу незорганізовані, поділені і слабо узброєні афганські мусулманські партизани заповіли створення своєї Революційної Ради, яка охопить ввесь революційно-опозиційний рух проти комуністичної проти і совєтської окупації. Виринає другий логічний запит: чи „невтралізація Афганістану дасть афганському народові можливість вибрати собі уряд у вільному — хай під міжнародною контролею — голосуванні, чи має залишитися надалі комуністичний, насаджений совєтськими багнетами уряд?! І чи взагалі афганські патріоти дали свою згоду, щоби Сайрус Венс переговорював з Анатолієм Добриніним і Андреєм Громиком та будь-котрим іншим представником того совєтського режиму, який виконує заповіт Романових — зберігати і поширювати імперію та змагати до заволодіння Перською затокою.

Є загально відома правда, що законом совєтської закордонної політики є гасло „що моє — то моє, а що твоє, то про це треба говорити". Не було прецеденту, щоби Совєтський Союз добровільно і без дошкульного натиску відкликав свої війська з якоїсь зайнятої ними території. Коли безпосередньо після Другої світової війни Москва відкликала своє військо з Ірану під рішучим натиском від Об'єднаних Націй, в яких тоді ЗСА зі своєю збройною потугою мали вирішний голос, і коли так само СССР погодився на відкликання свого війська зі „совєтської зони" Австрії й Відня та погодився на так званий Державний акт, що привернув Австрії державність на базі її невтральности, то це було власне тоді, коли СССР був ще, в порівнянні зі Заходом, слабий і від Заходу всеціло залежний.

Тепер ситуація інша. Можна грубо сумніватися, чи кремлівські володарі рішилися вислати до Афганістану 80,000 змоторизованого війська та дальших 20,000 змобілізувати і зосередити над совєтсько-афганським кордоном, на те, щоби так-собі, під тільки реторичним натиском від Вашінґтону й Лондону відкликати відтіль своє військо, погодитись на зміну тамошнього комуністичного уряду на уряд сприйнятливий для більшости народу та взагалі зліквідувати всю цю афганську авантюру без ніякої для Москви користи. Можна твердити на базі вього поверх 60-річного існування комуністичного режиму в СССР, що такого не буде, бо це була б „утрата обличчя" Брежнєва і всієї його кліки, рівна катастрофі режиму й імперії. То якого компромісу сподіваються дипломати тієї старої школи, до якої належить і теперішній американський державний секретар? Чи можна рішити про Афганістан без афганців? Коли ми, українці, проголосили після Ялти принцип „ніщо про нас без нас", то цей принцип треба підтримувати також у відношенні до всіх інших народів. Кожен українець, який перечитав, що розпочалися вже американсько-совєтські переговори про Афганістан — автоматично мусить запитати: а де є авторитетні репрезентанти афганського народу? І кожен американський громадянин мусить з острахом подумати: чи не вийде з тих переговорів якийсь новий компроміс у роді тих, які поділили Німеччину, поділили Корею, поділили В'єтнам, і поділили світ на „сфери впливів" з такою сферою впливів Совєтського Союзу, що вона завела світ над край третьої світової війни, себто світового катаклізму.

„ВЕЛИКОДНІЙ БАЗАР" ПЛАСТУ

Ню Йорк, Н. Й. — 2-ий курінь пластунок сеніорок і 4-ий курінь старших пластунок: „Ті, що греблі рвуть" інформує пластунство та ширше громадянство, що тут в суботу, 29-го березня ц.р., у годинах від 10-3 по полудні і 30-го березня від 10-2 по полудні, в приміщенні Пластового Дому, при 144 Друга евеню, відбуватиметься „Великодній Базар", де можна буде набути вишивки, писанки, великодне печиво та інші речі.

Євген Ґут-Кульчицький

БЛИЗЬКИЙ СХІД У ПРОРОЦТВАХ

(1)

Останньо світова преса й інші засоби масової інформації переповнені звідомленнями про події на Близькому Сході і про можливості третьої світової війни. Деякі журналісти прямо й натякають, що подібне напруження у світі було перед самою Другою світовою війною. Цим сказано дуже багато!

Не диво, що затривоження дуже непевним майбутнім, викликає безліч стурбованих здогадів, передбачувань, а то й ворожінь чи віщувань. І в такій атмосфері непевности й остраху може не було б від речі пригадати собі давнознані біблійні пророцтва, що відносяться до Близького Сходу і його недалекого майбутнього.

Однак, живучи в добі раціоналізму, щораз швидшого розвитку всіх галузів науки та нечуваних до того часу досягнень техніки, освічена людина почала дивитися із недовір'ям, скептизмом, а навіть з погордою на всі парапсихологічні явища. Все те, що не підходить під строгі наукові критерії, все те, що не можна виміряти точними мірничими приладами, все те — на думку новітніх науковців — є тільки звичайними пересудами, релігійними забобонами чи — в найкращому випадку — невинною забавою знуджених людей.

Так приблизно думали ще яких сто років тому про тих 15 книг біблійних пророків, що їх знаходимо у Старому Завіті. Найдавніші з них (наприклад, книги Ісаї, Єремії, Єзекиїла, Даниїла й інших) були написані яких 2,500 років тому. Як в тому давньому часі міг хтонебудь уявити собі життя людини й історичні події нашої доби?! Таж не цілих сто років тому ніхто не уявляв собі танків, літаків, підводних човнів, ракет, радія, нуклеарної зброї тощо! Що ж говорити про добу з-перед 2,500 років!

Але від половини минулого століття деякі дослідники Біблії почали більшу увагу звертати на ті книги пророків і взялись студіювати їх. Великі труднощі були в тому, що ті книги написані „зашифровано" і звичайний читач дуже часто в написаному зовсім не визнавався. Це частинно зрозуміле: 2,5000 років тому історичні події народів, географічні місця тощо, мусіли мати зовсім інші назви чи імена ніж ті, що ми тепер їм привикли давати. Але є в тих книгах також місця писані алегорично, тобто певним конкретним подіям дано назви, які до тих подій зовсім не відносяться. Прийшлося розшифровувати ті писання і це вимагало дуже клопітних студій прадавніх історичних матеріялів, різних записів з тієї доби, порівнянь і т. д. Але ця праця була даремна!

Перед очима здивованих дослідників виринули незаперечні факти: Події, що їх передбачили пророки не раз сотні років раніше, відбувалися саме так, як вони пророкували! Отже виявилося, що ті пророцтва не були тільки якоюсь фантазією, парапсихологічними явищами!

Тут треба зробити замітку: Пророки-жиди були зацікавлені в першу чергу майбутньою долею свого народу. Про інші, світові, події вони згадують тільки мимоходом, якщо ті події в якийсь спосіб торкаються долі їхнього народу. А подруге: Ті пророцтва відносяться переважно до подій, які вже давно відбулися. Тільки мала їхня частина відноситься до доби, в якій ми живемо. З них також дещо вже сповнилося на наших очах. Ось, наприклад, передбачення, що постане жидівська держава, Ізраїль, в Палестині (Єзекиїл II:17) чи про Европейську Спільноту (Одкриття св. Йоана). Але є ще невеличка частина тих пророцтв, що відносяться до нашої доби, які ще не сповнилися. Це майбутні події на Близькому Сході і третя світова війна.

Щоб не подавати тих пророцтв дослівно, не раз хаотично розкиданих по різних книгах, подам тут тільки головну фабулу у дуже великому скороченні й у дуже сконденсованій формі.

Отож, теперішні події в Афганістані треба вважати тільки за вступні приготування до дальших головних дій, які мають відбутися за кілька років. Згідно з тими пророцтвами, совєтські військові сили, перейшовши тоді швидко Іран та Ірак і Сирію (ті дві останні держави — союзники Совєтського Союзу!) головний удар спрямують на Ізраїль. Сухопутню інвазію підтримує дуже численний морський десант із Середземного моря. Совєтська армія, велику частину якої творитимуть українці й сателіти, налетить на Ізраїль, „мов хуртовина" і перейде через нього „наче потоп". Три четверті частини населення Ізраїля при тому загине.

Закликавши до співпраці Лівію і Етіопію (Кубинці!), вони разом з ними займуть Суез і Єгипет виграбують його дощенту. В цій фазі воєнних дій вживатимуть конвенційної зброї: „з бойовими возами (танками?), кінним військом та безліччю кораблів", а далі: „порода сарани... що шум крил їх, наче шум возів, коли багато коней біжить на війну (літаки?)..."

(Продовження буде)

Лідія Городецька

ПРОФСОЮЗИ І СУЧАСНА ПРЕСА В АФРИЦІ ТА АЗІЇ

З днем звільнення африканських народів від колишнього колоніялізму та з початком економічних, політичних і дипломатичних зносин цих країн і новоутворених держав з великими державами комуністичного бльоку, розпочалась експансія комуністичних чи соціялістичних впливів з комуністичним забарвленням на всій території Африки.

У французьких колоніях Африки ще перед знесенням колоніялізму, французька Компартія на чолі з Торезом через робітничі організації та профсоюзи в колоніях пропаґували свої комуністичні ідеї і системи, головним чином в робітничому житті. Ці впливи переносилися тоді і на інші колонії: в Бельгійське Конґо, Алжир, Нігерію та інші країни.

Але, коли колоніяльні народи отримали незалежність і створились більші і менші африканські держави тоді зразок головної комуністичної держави як СССР чи навіть Китаю, перенесено на свіжий плацдарм і людські потенціяли новоутворених африканських держав. Я вже згадувала в попередніх числах „Свободи" про надзвичайно сильний вплив на економіку і політику африканських народів та їхні новоутворені держави Совєтського Союзу та його сателітів. Під претекстом технічної і фінансової допомоги СССР та його сателіти відразу стали „опікуватись" молодими державами Африки в економічнім, культурнім та політичнім відношенні. В деяких країнах Африки, там де більш сприяв їхній пропаґанді ґрунт, СССР та сателіти впроваджували навіть свої господарські комуністичні системи під скромною назвою соціялістичних чи демократичних реформ. Недогляд західнього світу, зокрема Америки, в підході до новоутворених країн сприяли совєтській пропаґанді і діяльності їхніх аґентів чи т. зв. технічного і наукового персоналу. Сьогодні в Африці вже існує кілька держав і країн майже цілком опанованих марксизмом-комунізмом, а тим самим заіснувала там поява нових т. зв. сателітів СССР в Африці.

Сьогодні я коротко зупинюся на профсоюзах африканських країн, де дуже яскраво наглядна совєтська аґітація і навчання і де профсоюзні організації та преса стала на послуги московському комуністичному імперіялізмові, зокрема в так зв. країнах, що вибрали шлях соціялістично-комуністичної орієнтації, де особливо відзначаються роля і стан профсоюзів. У цих країнах, як звичайно, клясову основу держави створюють проґресивні маси і сили робітничої кляси, селянство й інтеліґенція. З цього приводу тут профсоюзи, виконуючи свої специфічні функції, всіма силами підтримують проґресивні реформи і марксистські ідеї. Вони визнають правлячу ролю Революційно-Демократичної партії і працюють по їхній програмі, а т. зв. Демократична партія держави всесторонньо підтримує роботу профсоюзів, так як це має місце в Альжирі, Ґвінеї, Беніні, Анґолі та Конґо. Як правило, на з'їздах профцентрів цих держав, завше виступають вищої ранґи державні та партійні діячі. А також як правило, тут створено єдині національні профцентри, що керують усією профсоюзною роботою — в дусі вірности ідеалам революції. В документах з'їздів профсоюзів дуже яскраво підкреслюється і кладеться наголос на посилення ідеологічного виховання мас, притягнення їх в керівництво економікою країни та в закріпленні та поширенні демократично-соціялістичних та комуністичних принципів. Так, наприклад, не дивлячись на економічні труднощі, рух профсоюзів у Народній Демократичній Республіці Конґо міцно стоїть за підтримку соціялістичної орієнтації НРК, принципів марксизму-ленінізму і пролетарського інтернаціоналізму. Про це ясно засвідчили постанови з'їзду конґолійської профсоюзної конфедерації, що відбувся у 1978 році. Особливу увагу з'їзд звернув на необхідність скріплення зв'язків із профсоюзами соціялістичних держав, т. є. комуністичних і африканських та спільної боротьби проти „буржуазного імперіялізму та за соціяльне відродження всіх народів".

Діяльність таких прокомуністичних профсоюзів просякає навіть до країн з чисто демократичним чи капіталістичним характером і старається там вносити боротьбу проти правлячих кіл. Усій цій боротьбі профсоюзів лівого напрямку безпосередньо допомагає керівництво і аґенство совєтського бльоку. Виступаючи на XVI з'їзді совєтських профсоюзів у 1977 році, генеральний секретар ВФРПС І. Насер сказав: „Генеральний комітет загальної федерації робітничих профсоюзів Сирії високо доцінює розвиток співпраці і зв'язки профсоюзів між нашими і совєтськими профсоюзами. Ці зв'язки основані на дружбі і солідарності в спільній боротьбі проти імперіялізму, за мир по всьому світі, демократію та соціялізм".

Солідарність профсоюзів соціялістичних держав з народами новоутворених держав Африки-Азії просякнута спільністю клясового характеру організацій працівників і

(Закінчення на стор. 3)

Марія Пискір

„КРИКОМ КРИЧАТИ З РОЗПАЧУ"

Слова у заголовку взяті зі статті проф. Богдана Кордюка п. з. „Що діється в „Радіо Свобода?", надрукованої в журналі „Сучасність" за січень 1980 року. Порушена проф. Кордюком проблема настільки тривожна, що з нею повинна познайомитись українська громадськість.

Про важливість радіопересилань в Україну зайво говорити, бо вона наявна.

Про їх вплив та про потребу поставлення цих радіопередач на найкращому рівні говорить і наголошує дослівно кожний український дисидент, що опинився серед нас.

Із статті проф. Кордюка довідуємось, що вже минув рік, як усунено з „Радіо Свобода" Івана Басараба, керівника української і білоруської редакцій, який глибоко розумів проблеми цих двох народів. Всілякі ворожі українській справі „сили" майже від самого початку його керівництва невтомно старались підкопати позиції Басараба, поки, остаточно, їм це пощастило. Місце д-ра Басараба зайняв Микола Герус, проти якого уже раніше було багато застережень щодо його настанови і поведінки в цьому Радіо в Ню Йорку. Тепер Герус веде явно протиукраїнську лінію в передачах, що спрямовані до слухача в Україні. На підтвердження своїх висновків проф. Кордюк наводить два приклади: передачу в Україну зфальшованого та зцензурованого інтерв'ю з Валентином Морозом, а відтак передачу обширного інтерв'ю з Віктором Некрасовим про його зустріч з українцями Канади. Не можна не поділяти з автором його обурення у зв'язку з передачею базікання Некрасова в Україну, в якому він, засівши під портретами Петлюри і Бандери, зневажав не лиш нашу громаду в Канаді, але і весь український народ, звівши його до двоногої колгоспної скотини, яка лиш їсть, запивається самогоном і не хоче жаднісіньких змін, бо „до нового ще по-новому пристосуватися треба..."

Нас не дивують кпини представника народу-поневолювача. Ми бо свідомі факту, що під плащиком різних „дисидентів" прибули у вільний світ також люди, завданням яких є поборювати та підточувати українську справу. Але передачі „Радіо Свобода" вдержуються за гроші платників податку, отже за наші гроші, і ми маємо подвійне право — як американські громадяни і українці, домогтися такого ведення передач, яке відповідає американським та українським інтересам, а не інтересам російських шовіністів, якої краски вони не були.

Як відомо, цією справою від деякого часу — можна б сказати — активно цікавиться Централя УККА, відбувши в цій справі ряд зустрічів та інтерпеляцій у відповідних урядових установах. Маймо надію, що ці заходи будуть продовжуватись та доведуть до необхідних змін і поліпшень українських пересилань.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ДО СТАТТІ „ЗА РЕАЛЬНУ УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТИКУ"

У своїй великій статті п.з. „За реальну українську політику" п. Я. Гайвас (Свобода 7-го лютого 1980, ч. 30) виступив із міркуваннями і суґестіями в напрямі покращання українських позицій у сучасному важливому періоді, коли то вільний світ пробує формувати сили, щоби протиставитися совєтському експансіонізмові та навіть, щоб переломати московські агресивні пляни.

Говорячи про таку спробу творення консорціюму, п. Я Гайвас, також твердить, що такі плянування українців не реальні, якщо ми не виявимо себе діючою успішно громадою. Далі він переходить до вияснення реальних завдань. Однак не будемо зупинятися над цими його міркуваннями та торкатися питання взаємин зі сучасним комуністичним Китаєм. Але у цій же половині його статті автор звертає увагу на мою статтю п.з. „Китайсько-Московська конференція (Свобода, 8-го 11-го грудня 1979 чч. 279, 281), та критикує завваги про участь гетьмана-засланця Дам'яна Многогрішного в його боях із монголами у Селінгінську в 1686 році, мовляв, то було „допомогою будування Росії" та анексією китайських територій. А сьогодні Пекін вимагає від СССР повернення колишніх територій.

На мою думку, авторові завваги виявляють, що він замало присвятив уваги подіям того часу. Поперше, нам гетьман Д. Многогрішний був на засланні, а з цим — приневолений боротися за своє власне та родини життя під час монгольського нападу. Треба було б звернути увагу на причини, чому наш Гетьман був на засланні, хто був той, хто допоміг росіянам здобути на свій бік нашого гетьмана? А про долю гетьмана Многогрішного мені довелося попрацювати багато,

(Закінчення на стор. 4)

Микола Кравчук

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В СОКАЛІ

Українська преса в Сокалі виникла досить пізно, бо щойно перед Першою світовою війною. У квітні 1914 року вийшов перший український часопис в Сокалі п. з. „Пласт". Це був орган сокальського пластового Куреня. Журнал був гектографований і мав виходити кожного місяця. На жаль, вийшло лише одно число. Можливо його випускові перешкодила війна. Тяжко подати якісь докладні інформації, бо не було подано ні ім'я редактора, ні назви видавництва.

Фактично початок сокальської преси треба датувати 1918 роком, коли то повстала Західньо-Українська Народна Республіка. В половині листопада 1918 року почала виходити в Сокалі перша українська газета п. з. „Голос з над Буга". Газета появлялася кожного тижня у середу. Вона була офіційним органом Повітової Ради. В першому числі, яке вийшло з датою 14-го листопада, був поміщений маніфест Української Національної Ради. Як довго виходила ця газета ми не маємо на це даних.

Більше ніж цілу декаду Сокаль не мав своєї преси, щойно в 1931 році почала в Сокалі виходити українська газета. Перше число газети „Змагання" надруковано 14-го листопада 1931 року. Газета виходила раз на два тижні з підзаголовком: „Український безпартійний ілюстрований часопис". Цю газету заініціювали студенти, зорганізовані в „Студентському Гуртку" при Філії „Просвіти" в Сокалі. Часопис мав бути націоналістичним органом, що й було зазначено в передовій статті. „Змагання", крім Сокальщини мало обслуговувати ще Белзчину й Волинь. Передову статтю „Виховання молоді" написав студент Дмитро Штикало. Одначе від самого початку газета боролася із фінансовими труднощами і тому з днем 15-го жовтня 1931 року газета перейшла в руки ширшого громадянства. В газеті, що її редаґував інж. агроном Баричко, співпрацювали такі співробітники: д-р Богдан Чайковський, мгр Володимир Стефанишин, Петро Стефанишин, мгр Мирон Богун, Дмитро Штикало, Володимир Макар та інші. Останнє число „Змагання" вийшло в червні 1932 року і на тому закінчилася діяльність того цікавого часопису.

В 1933 році сокальські ундисти почали видавати в Сокалі новий часопис „Наше Життя". Був це місцевий інформаційний часопис, присвячений культурно-освітнім, суспільним та економічним справам повіту. Перше число вийшло 15-го червня 1933 року. Появилось не більше як чотири, а може п'ять чисел. Бо вже не знаю — в другому, або третьому числі того часопису автори виступали проти „протиалькогольної та протинікотинної акції", яка тоді проявлялася у всіх аспектах життя (підписи про зречення куріння і пиття, уладжування протиалькогольних імпрез, бойкоту корчем та тютюнових крамниць тощо). На цю акцію „Наше Життя" зареаґувало статтею та скваліфікувало „протиалькогольну і протинікотинну акцію", як анархізм та ворожу українській справі авантюру". Після поміщення цієї статті кольпортери та передплатники повертали числа цієї газети до видавництва. Після цього газета перестала існувати. Три роки не виходила жадна українська газета, щойно 15-го травня 1936 р. вийшов в Сокалі двотижневик „Голос з над Буга", що нав'язував до одноіменного двотижневика, що його редаґував і видавав Петро Стефанишин. Відповідальним редактором був Євген Томчук, голова Союзу Українських Купців і Промисловців (СУКІП) та власник крамниці залізних виробів та хліборобського приладдя. Газета друкувалася, як і дві попередні, в друкарні М. Л. Ґлязера. Наклад не був високий, здається, 500 примірників. Газета перших два роки виходила раз на два тижні, а в 1938 році стала двотижневиком і тоді її наклад подвоївся. Перших два роки газета розходилась головно в Сокальщині. Почавши від серпня 1938 року, „Голос з над Буга" охоплював суміжні повіти Сокальщини та Волинь. До цього часу часопис головно поміщував статті на культурно-освітні, кооперативні, господарсько-економічні справи повіту, зокрема наголошував потребу розбудови українського торговельного та ремісничого стану.

У кожному числі „Голосу з над Буга" була сторінка „Надбужанські вісті" (Від власних кореспондентів) з таких теренів: Сокальщина, Белзчина, Радехівщина, Камінеччина, Горохівщина, Ковельщина, Володимирщина і Замостянщина. Газета ставила собі за завдання знищити „Сокальський кордон".

Почавши від серпня 1938 року, часопис змінив дещо свій характер, поміщуючи статті на політичні теми, теми світової і української політики, статті про російський імперіялізм та комунізм. У кожному числі була така рубрика, як: „Огляд світової політики", а крім цього, друкувались — новинки зі спорту, з українського промислу, історичні річниці, зі судової залі, хроніка Сокаля, наша пошта (переписка з дописувачами) та оголошення. Газета виходила на 4-ох, але дуже часто на 8-ох сторінках формату фоліо. В 1937 році в газеті введено дві сторінки, звичайно раз в місяць „Культура й життя" та „Голос молоді". Кінцева сторінка в газеті мала оголошення українських підприємств купців та промисловців. Місцева філія СУКІП фінансово допомагала газеті. В „Голосі з над Буга" співпрацювало багато співробітників, згадаємо хоча деяких: д-р Богдан Чайковський, мгр Володимир Стефанишин, Нестор Ріпецький, д-р Т. Решетило, Петро Башук, Методій Солома, Василь Пилипко з Бараніх Перетік, Гнат Цар, радник М. Книш, Евген Перейма, Є. Кравчук, А. Андрущак з Гоголева та інші. Фейлетони з життя культурно-громадського повіту з назвою „З теки мандрівника" під псевдонімом „Агасфер" писав Микола Марцинюк. У ділянці поезії виступали: Богдар Жарський (псевдо Нестора Ріпецького), Богдан Стефанишин, Петро Слюсар, Володимир Сачко, П. Іванець та інші.

Чи „Голос з над Буга" виходив теж і 1939 року не маємо точних даних, бо на чужині не збереглися ніякі числа з цього часу.

(Закінчення на стор. 4)

ПРОФСОЮЗИ І СУЧАСНА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

базується на принципах пролетарського інтернаціоналізму. Безумовно, що профсоюзи прозахідньої орієнтації африканських держав та держав Европи не допускають цієї чисто комуністичної орієнтації в своїх країнах чи цих країнах, що ще знаходяться під їхніми впливами, але, однак, треба ствердити, що сила пропаганди комуністичного світу, СССР та його сателітів багато дечого зробила на Африканському континенті. Так, наприклад, Болгарія дуже близько зв'язана з 80-ти профсоюзами держав Африки-Азії чи навіть Латинської Америки, і має на них свій специфічний вплив. Профсоюзи комуністичних держав СССР та його сателітів були завжди по боці марксистсько настроєних народів Анголи, Мозамбіку, Гвінеї-Бісау та інших та достачали їм фінансову і матеріяльну допомогу. А сьогодні таку допомогу вони подають Південній Африці, Зімбабве та Намібії, Іракові, Сирії, Ємснові, Лівії, Кувейтові та іншим. Профсоюзи СССР та сателітів не тільки допомагають профсоюзам Африки, Азії та на місці їхнього поселення, але й професійних школах, наприк., у високій спеціяльній школі профсоюзного характеру в Москві вчаться тисячі африканців, азійців і арабів, щоб набути знання з профсоюзного руху і науки безумовно забарвлених повністю комунізмом та марксизмом, ленінізмом. У Болгарії в інституті ім. Г. Дімітрова навчається до тисячі молоді з новоутворених держав з Чорного Континенту. Отримана наука про профспілки в СССР чи в Болгарії та в інших сателітах безсумніву накладає специфічний характер на новостворені профспілки Африки чи Азії.

У цілому — профсоюзний рух в новоутворених державах Африки чи Азії покищо знаходиться у процесі зародження, але й тепер можна всюди побачити впливи комуністичних теорій і чисто совєтську, комуністичну тактику, яка багато сприяє політичному впливові СССР та його сателітів на життя і політику тих новоутворених країн. Не минули впливи комуністичного бльоку і африкансько-азійської преси, яка дуже скромно зветься „демократичною". Її всю стисло контролюють комуністичні політруки і профспілки, пропагуючи марксистсько-ленінські гасла. І хоча вголос говориться там про свободу преси, вона є в руках строгої контролі партійних діячів і то в більшості присланих з держав комуністичного бльоку.

Якщо в такому дусі і далі буде провадитись політичний напрям у новоутворених державах Африки та Азії, то ці країни цілковито стануть чужими та небезпечними для західнього світу і Америки.

Бож не тільки водневі чи атомові ракети загрожують вільному світові, але куди сильнішу від них становить загрозу комуністична пропаганда, яка проникаючи в різні країни Чорного Континенту і Азії, чимраз більше опановує ці обшири.

ПОЧАЛАСЬ ПІДГОТОВА...

(Закінчення зі стор. 1)

номічного і культурного життя тощо. Висновки з таких конференцій мали б опісля послужити підготовчим матеріялом для розгляду на нарадах конґресових комісій. Були теж думки, що доцільно було б мати в програмі Конґресу одну загальну доповідь з розглядом проблематики діяспори й України.

Підкреслено в дискусії потребу знайти місце і форум під час Конґресу для вияву поглядів англомовної частини української спільноти з метою включення її в дію УККА.

В програмі Конґресу відбувалися б спільні полуденки, а в суботу ввечері — репрезентаційний бенкет з мистецькою програмою та участю американських представників. В окремій залі мала б відбутися забава для молоді.

Обмірковано теж пропозицію зорганізування концерту під час Конґресу замість бенкету, одначе, після вияснення, що винайм заль на наради Конґресу пов'язаний з відбуттям бенкету, рішено відбути бенкет.

Розглядаючи можливості скріплення розвитку української культури, яку так послідовно нищить Москва в Україні, рішено пропонувати Крайовій Раді УККА заініціювати на Конґресі створення Фундації української культури з прицілом зібрати один мільйон долярів, з чого відсотки вживати на видавничу діяльність.

Після намічення конґресових комісій рішено покликати їхні президії з трьох членів для переведення підготовчих праць. Рішено також, що Комітет підготовки XIII Конґресу УККА, в склад якого входять члени керівних органів УККА, замешкалі у Філядельфії, екзекутивний заступник президента УККА Володимир Мазур і адміністративний директор мґр Іван Базарко, матиме президію в особах: секретар Ігнат Білинський — голова; Володимир Мазур, о. шамб. Роберт Москаль, проф. Богдан Гнатюк і мґр Іван Базарко — заступники голови; та п-і Стефанія Вовчак і мґр Іван Скочиляс — секретарі. Технічну працю, пов'язану з підготовкою Конґресу, вестиме канцелярія УККА в Ню Йорку.

Усі обмірковані справи зреферовані на нарадах Екзекутиви УККА для остаточного їх узгіднення.

Висвячення отця Т. Чубенка на священика — АКСІОС —

В неділю 3-го лютого Українська Православна Церква в ЗСА збагатила себе з висвяченням отця диякона Тараса Чубенка. О годині 10-ій рано в Церкві Пам'ятнику св. Андрія в Савт Бавнд Бруці, Н. Дж., Блаженніший Митрополит Мстислав очолив Божественну Архиєрейську Літургію. З Владикою служили: о. прот. Ф. Шпаченко, о. прот. ректор Ф. Істочин, о. прот. І. Зазворський, о. протидиякон В. Поліщук та студенти семінарії св. Софії, з Альма матер о. Тараса.

Хор св. Андрія Первозванного під керівництвом молодого Тараса Павловського звеличав Службу Божу красними співами. В церкві була присутня родина та багато знайомих о. Тараса: його дружина Маріяна, його четверо дітей і його мати Анна. Всі були зворушені до сліз, коли на о. Тараса зложили ієрейські ризи та Митрополит проголосив „Аксіос"—Достойний!

По Службі Божій отець протодиякон виголосив „Многая Літа" для Ієрархії українського народу та нововисвяченого отця Тараса. Митрополит Мстислав у проповіді говорив про покликання до священичого стану та становище священика в сьогоднішному світі. Його Блаженство також вітав у храмі присутнього Високопреосвященішого Архиєпископа Марка. Владика просив, щоб усі одержали від о. Тараса благословення, „бо на ньому свіжа благодать". У приміщені Семінарії відбулося прийняття для родини і гостей.

о. Тарас Чубенко з паніматкою Мар'яною

Отець Тарас народився в Ельванґені, Німеччина, 5-го грудня 1946 року в родині св.п. Теодора Чубенка і Анни з Дорошенків. Він закінчив середню школу у Аллентавн, Пенн., та одержав ступінь бакалавра стислих наук Стейтового університету Пенсильванії. В Свято-Софійській семінарії він закінчив теологічний курс і здобув рекомендації від факультету на висвячення. Отець Тарас з родиною проживає біля Аллентавну, Пенн. Він дістав призначення на сотрудника Архиєпископа Марка в катедрі св. Димитрія в Картареті, Н. Дж. Бажаємо о. Тарасові Божого благословення та всього найкращого для служіння в рідній Українській Православній Церкві.

А. Партикевич

Степан Островський...

(Закінчення зі стор. 1)

ди і членської кампанії, як теж потребу більшого розголосу Дня УНСоюзу в „Свободі" перед імпрезою та відповідної вістки після неї. В імені представників Відділів Галина Гаврилюк висловила признання та подяку голові Степанові Островському за велику працю для Округи, що учасники зборів потвердили гучними оплесками. Голова Контрольної комісії Меланія Мілянович здала звіт з контролі діловодства Окружної управи і запропонувала уділити абсолюторію уступаючій управі. Цю пропозицію апробовано одноголосно і вслід за цим переобрано Окружну управу через аклямацію в такому самому складі, доповнивши її постом пресового референта, на який обрано Володимира Білика.

Переобраний голова Округи Степан Островський з'ясував коротко пляни праці Округи та попросив представників Відділів висловити свої побажання та поради у порушених справах.

Головний секретар Володимир Сохан привітав учасників нарад від Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу та висловив признання Окрузі за виконання членської квоти 1979-го року на 75.8%, вичисляючи осяги поодиноких Відділів: В.25 (секретар Квітка Стецюк) — 36 нових членів: В.213 (секретар Володимир Козак) — 15 членів; В.287 (секретар Богдан Ясінський) — 14 членів; В.171 (секретар Стелла Раєн) — 11 членів; В.170 (секретар Галина Гаврилюк) — 10 членів; В.270 (секретар Степан Островський) — 7 членів; В.281 (секретар Микола Гись-7 членів; В.70 (секретар Микола Шеремета)-7 членів; В.275 (секретар Петро Палка) 3 члени; та В.286 (секретар Павлина Балютянська) 1 член. Головний секретар В. Сохан подав огляд діяльности та стану УНСоюзу в усіх його ділянках і підкреслив особливі користі членства та забезпечення в УНСоюзі, як теж важливу ролю та працю УНСоюзу в допомозі братові українцеві, зокрема рідним братам в Україні в їхніх змаганнях до волі. Словами Тараса Шевченка „обнимітє, брати мої, найменшого брата" закінчив він свій заклик до союзовців скріпити братерську любов та поділити братерську допомогову працю УН Союзу.

На ряд запитів про діяльність УНСоюзу дав головний секретар В. Сохан вичерпні інформації та вияснення.

Збори закінчив предсідник Володимир Білик подякою всім учасникам за так ділові наради та ґратуляціями новій Окружній управі з нагоди її перевибору у повному складі.

Ще довго після закриття нарад велися дружні розмови під час перекуски, якою почастували учасників нарад пані, представники Відділів Округи.

ВАЛЕРІЙ МАРЧЕНКО...

(Продовження зі стор. 1)

буває зараз у Лук'янівській тюрмі, з тим, щоб переконатися у безсумнівності моїх тверджень. (Право на побачення Вам може надати слідчий). Пасти своїх овець — це не лише стригти вовну, а й боронити їх від вовків.

Я закликаю Вас виконати свій святий обов'язок і піти до віруючого в тюрму. Напевно, там з нього вже зірвали хреста і, хто зна, чи не тримає він голодівку протесту за віру та справедливість. Я ще не чув, щоб священик з'являвся до знедолених, безправних невільників, яким, мов вода у спеку, потрібне слово Боже. Зате я сам бачив і чув, як тюремні наглядачі зривали з людей хрести й викидали їх у помийницю; знаю, як православний голодував сорок днів, щоб повернули біблію; був свідком як конфіскували рукописи з молитвами. Зараз чиниться ганебний фарс — знущання над християнином, сином священослужителя, і Ви мусите виступити свідком захисту. Святий сан надасть Вашим свідченням переконливости і, будемо сподіватися, унеможливить чергове увінчання віруючого колючим дротом виправно-трудових установ.

Покладаюсь на Ваше милосердя та швидку реакцію на мій лист. Адже заарештований 23-го жовтня ц.р., М. Горбаль чекає з дня на день суду. Не хочу допустити, що з Вашої канцелярії надійде якась драглиста відписка в тому розумінні, що то, мовляв, справи мирські, а Церква в нас відокремлена від держави. Нагадую: не людей і не мирської влади слід боятися. Вам перед Господом доведеться давати звіт за кожного його раба.

Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа!

10 грудня 1979

Валерій Марченко".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

А. Сахарова...

(Закінгення зі стор. 1)

єю на Афганістан. Раніше президія Академії засудила д-ра Сахарова за його заяву і не запросила його на наради, що виявилось з виміни телеграм поміж ним і президією Академії, які його теща Руф Боннер передала західнім кореспондентам минулого тижня. У відповідь на прохання д-ра Сахарова вислати йому запрошення до Ґорького, Академія відповіла, що з уваги на те, що він не буде в Москві його „звільняється з обов'язку взяти участь в нарадах".

Раніше д-р Сахаров вперше висловив бажання виїхати на Захід з уваги на погане відношення до нього і його родини совєтських чинників, зокрема органів КҐБ.

Як уже інформовано, поліція в Ґорькому фізично потурбувала дружину д-ра Сахарова Єлену Боннер, коли вона домагалась відомостей про їхнього приятеля, який був приїхав до Ґорького, щоб побачитись з ними.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Роля „Голосу з над Буга" в житті Сокальщини, Волині та граничних повітів велетенська. Зокрема відділ оголошень цієї газети показує постійний та динамічний ріст нашого господарського життя цього терену.

Треба тут згадати, що в Белзі виходав часопис, присвячений поширенню евангельської думки „Євангелист". Він виходив від квітня 1929 року до квітня 1932 року. Останнє число 3-4 появилось за березень-квітень 1932. Газета, що її видавав Петро Олишко, а редагувала колегія, друкувалася у друкарні Е. Шпильки в Яворові. Був це баптистський журнал.

У 1941 році після проголошення відновлення української держави, почала появлятись в Сокалі газета „Українські Вісті", що спершу виходила тричі в тиждень. Усіх вийшло 60 чисел. Однак німецька влада заборонила видавати ту газету. На її місце виходило „Сокальське Слово", що його редагував мгр Іван Базарко. Це був двотижневик, присвячений громадським та культурним справам повіту. В 1942 році вийшло 23 числа „Сокальського Слова", але чи воно виходило в 1943 році про це нам не відомо.

Під час польської окупації виходили бюлетені окремих повітових установ, друковані циклостилем. Постійні бюлетені видавали Філія „Просвіти" та Філія „Сільського Господаря" у Сокалі.

У тридцятих роках виходила в Сокалі раз на два тижні „Земля Сокальська" („Сокальська Земля"). Її, здається, видавали Повітове Староство або Рада Повітова. Виходили теж учнівські видання у Сокальській гімназії та семінарії, про які ми не маємо даних.

У 1941 році в Сокалі теж вийшло одне число часопису в німецькій окупації на терені Сокальщини вийшло теж одне число підпільного бюлетеню „Радієві Вісті" в червні 1944 року з рамени Референтури пропаґанди Повітового Проводу ОУН.

Кермуючись журналістичним обов'язком треба згадати совєтські видання, які тепер виходять в Сокалі. Совєтська влада „визволивши" Західню Україну встановила в усіх повітових містах свої свої газети. В Сокалі з першим січнем 1940 року почали видавати газету „Соціялістична Перебудова", яка виходила раз в тиждень до вибуху німецько-совєтської війни. Після поновної окупації відновлено видавання „Соціялістичної Перебудови", а в 1956 році змінено назву цієї газети на „Ленінська Правда", яка тепер виходить три рази в тиждень в тиражі 4,000 примірників. Це типова московсько-большевицька жуйка, видавана українською мовою. Вона є органом Сокальського Райкому КП України і Районної Ради Трудящих.

Кінчаючи цей короткий огляд, треба зокрема підкреслити заслуги у пресових виданнях Петра Стефанишина, що активно співпрацював у двотижневику „Змагання" та видавав „Голос з над Буга", який з повітового часопису став тижневиком для вісьмох повітів Галичини та Волині, та сповняв визначну ролю в освідомленні цих теренів та організуванні економічно-господарського життя.

(Кінець)

ГАРОЛЬД БРОВН...

(Закінгення зі стор. 1)

затоки з Середземного моря і з Західнього Тихого океану.

Згідно з Бровном „життєвоважливим другим складником" ефективної військової реакції на аґресію, є наперед приготований на місцях потрібний для дії виряд, що запевнить еляєтичність дій і зліквідує проблеми, які викликали б великі постійні американські бази в тих вражливих обширах. Департамент оборони, — каже його секретар, — організовує силу з семи кораблів, яка забезпечить цей „другий складник", там, де потрібно в наступних кількох місяцях.

Третім „складником" є рухливість, подвижність для ефективної воєнної реакції на небезпеку. Тут Бровн розповів про далекойдучу програму для набуття нових транспортних літаків для полетів далекого засягу для перевозу вантажів понад міру. ЗСА також набуває швидкохідні цивільні кораблі, що мають можливість перекидати людський контингент, де треба.

Четвертим „складником" ефективної протиакції на загрозу в будь-якому обширі світу, Бровн подав право доступу і переїзду морями й морськими та повітряними шляхами до загрожених теренів. Уряд президента Картера, він сказав, інтенсивними і успішними переговорами збільшив доступ до портів світу, летовищ та інших потрібних засобів пересування.

ЩЕ ДО СТАТТІ...

(Продовження зі стор. 2)

щоби приготовити монографію, яка з поважних причин не була закінчена, хоча в ній є багато фактичних текстів різних документів того часу, що ілюструють суд над ним та його мандрівку через Сибір до Селенгінська, а втім тамошнє життя та події того часу на кордонах Забайкальщини та Манджурії.

Другою справою, що її заторкнув Я. Гайвас — це питання анексії територій Далекого Сходу від Китаю. У ті часи Китай не був власником тих територій, то були землі манджурів, не китайців. У 1644 році впала династія Мінґів й Пекін, а потім усі землі Китаю окупували манджури і там засновано манджурську династію, яка правила Китаєм аж до 1911 року.

Китайцям було заборонено переселюватися до Манджурії. Ця заборона була скасована аж після революції 1911 року. В тридцятих роках японці створюючи Манджу-Го поставили на чолі імператора Пу-ї, останнього нащадка тієї династії манджурів. У ті часи там була дуже активна стара манджурська партія, з окремими лідерами якої мені довелося не один раз зустрічатися та навіть нав'язати приятельські відносини, що вдержувалися багато років.

Отже Пекін сьогодні має претенсії на землі Далекого Сходу... дивно, але чому він не претендує на землі Аннама, сучасного В'єтнаму, або Бурми, Кореї й великих просторів на заході аж до Ірану... Правда, червоний Китай окупував Тибет та Сінкіянг і зрезиґнував з Монголії, хоча в середині XVII століття манджури вели велику довголітню війну проти монголів-евлітів, а не китайці. В час тієї війни підписано відомий Нерчинський договір, на основі якого Росія одержала визнання „своїх прав" на Забайкальщину. Правда, годі ця країна мала кілька тубільчих племен, що не мали ані власної державної організації ані військ, щоби ставити спротив Москві.

Вправді Манджури ставили сильніший спротив, а це тоді, коли прийшло до підписання інших договорів, тобто в той час, коли Росія одержала землі Амурщини та Приморщини — сучасний Зелений Клин.

Політично Росія виграла ті землі, але так само, як на Сибіру та зокрема на степах Казакстану вони стали колоніями слов'янської зверхности, а це завдяки українському плугові, за висловом знавця цих питань св.п. О. Олесіюка. Треба пам'ятами, що в Азії, себто на Сибіру, степовій країні та Далекому Сході, сьогодні живе біля десяти мільйонів українців, позбавлених своїх шкіл та в умовах суцільної русифікації. Але наша преса та політичні лідери не згадують про ці мільйони українців, навіть нікого не цікавить Кубань.

А вони ж саме і є питаннями реальної політики, яких у своїх міркуваннях, у згаданій статті, також не згадує п. Я. Гайвас.

І. Світ